

ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

Год. XX.

НЕДЕЉА 17. МАРТА 1902.

Број II.

ИЗЛАЗЕ НЕДЕЉНО ЈЕДАН-ПУТ

ПРЕТПЛАТУ ВАЉА СЛАТИ УПУТНИЦОМ АДМИНИСТРАЦИЈИ ЛИСТА
А СВЕ КОРЕСПОНДЕНЦИЈЕ УРЕДНИШТВУ

ЦЕНА:

За Србију на годину . . . . . 6 динара
на пола године 3
За стране земље на годину 9

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ

ОПШТИНСКО УРЕЂЕЊЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА ГРАДА ГЛАЗГОА

(По Сер Џејму Белу председнику општине Глазговске и г. Џејму Патону председнику Уједињених Музејских Удружења Уједињене Краљевине — Велике Бригатије и Ирске)

Година 1896

VIII

ВОДА И ВОДОВОД

2.

ЛАК-КАТРАЈН

Такмачки пројекти закона од 1845 год. — Парламентске Повеластице Горбалову и Лак Лобнегу. — Неуспех овог последњег предузећа. — Интервенција Општинског Одбора. — Решење да Општина узме водовод у своје руке. — Предлог да се вода доведе са горских извора Лак-Катрајна. — Пројект таквог закона пропада 1854 године. — Али успева у години 1855. — Величина Извора. — Природа земљишта. — Подизање водовода и свечано отварање у присуству Краљице Викторје. — Грађевински рачун. — Додатна грађевина до 1880 год. — Количина и потрошња воде у 1882 год. — Закон од 1889 год. — Водоводни дупликат. — Кремадијски резервоар. — Размери довршене грађевине. — Њено коштање. — Физичка и хемијска својства воде са Лак-Катрајна.

Глазго је био тако срећан 1845 год. са такмацима, који се отимају да му доведу добру воду, да је имао да бира чак између три разна и велика пројекта водоводна. Један је био *Горбалс*, који је, као што смо већ видели, и успео; други је био предлог за *Лак-Катрајн*, за који се ватрено заузимао и један део грађанства; а трећи део је био пројект Глазговске Кумпаније за *Лак-Лобнег*. И сва три изађоше пред Парламент у години 1846 — да предлог за *Лак-Катрајн* буде повучен, а она друга два (*Горбалс* и *Лак-Лобнег*) продру и парламентарску санкцију добију. Али, по што се ово последње предузеће (*Лак-Лобнег*) показа на делу као не извршљиво, — то дође ред и на *општину* и на њен Одбор да учине своје. Време је, најзад, показало: да таква једна животна потреба, као што је вода, није више и сигурна намирница у рукама *приватних* кумпанија. Покренут, дакле, између осталог, и непосредним неуспехом Глазговске кумпаније са *Лак-Лобнегом*, Одбор општински одреди из своје средине нарочиту комисију, која би проучила, али не само питање о *води*, него и о *осветљењу* (гасном осветљењу) града Глазгоа. И та комисија то и учини, и поднесе Одбору извештај, у коме отворено предложи и препоручи: да се и вода и осветљење варошко истргне из шака приватних кумпанија, и пређе под власт и управу Општине: општинскога суда, или одбора, или каквог нарочитог тела и надлештва јавног. Али, за тај пар остаде ствар на — томе и таквом извештају и предлогу комисијском. Управо, и тек у години 1850,

тадањи председник глазговске општине, по имену Сер Џејмс Андерсон, понова крену ствар, тиме, што предложи Одбору: „да се изради пројект за одобрење Парламента, по коме би *општина* узела у своје руке оба постојећа водовода — и *Горбалски* и *Глазговски*“. Али, Сер Џејмс пропаде у Одбору са тим својим предлогом. И баш као у пркос томе, јави се некаква *приватна* кумпанија са популарном идејом *Лак-Катрајна*, и понуди општини некакву финансијску операцију, путем оснивања „фонда“ који би се створио „зајмом“, коме би јемчили приходи од таксе за воду, и где би општина имала извесног управног удела и контроле. На срећу, цела ствар узе бољи правац у години 1852, када професор *Макорн Ранкин* и *Џан Томсон*, — оба *инџинири*, које је за план о *Лак-Катрајну* ангажовала била ова *приватна* компанија — упутише једно значајно писмо Општинском Одбору, и у истоме са ретком језгровитишћу и разговетношћу изложише све благодети, па и све *практичне* користи, извршења замисли о довођењу воде са *Лак-Катрајна*. При одборском претресу, који по овоме пројекту сљедова, председник, Сер Џејмс Андерсон, понова истаче своје раније мишљење: да Глазго неће добити воду која му треба, докле год се Општина једном не реши, да смело узме ствар у своје руке“. Па пошто га у томе правцу подупреше и други одборници, то се ствар упути једној *комисији* — чији потоњи извештај — донет једногласно, као и примљен после у Одбору једнодушно — најзад *прелом*и трудно питање. „Комисија је ова једнодушна у оцени“ — вели дотични извештај — „да бригу о води коју треба да има овај град, треба да води његова Општина, његов Суд и његов Одбор, а никако и ничије *приватно* друштво“.

Постигнув једном слогу у начелу, Одбор општине глазговске и брзо и одлучно пређе на посао. Он прво изабра *Џана Фредерика Бетмана* за саветодавног инџинира, и одреди га (1852) да поднесе стручни реферат. И г. Бетман то учини у Марту 1853, тврдећи још у томе реферату: „да пројект *Лак-Лобнега*, који је тада заступала Глазговска Кумпанија — а који је једини још и остао на мегдану — да тај пројект „није ни најбољи ни најјевтинији.“ Одбор усвоји ово гледиште, и, на основу овог стручњачког, као год и оног ранијег *комисијског*, извештаја донесе одлуку: „да се у најкраћем року, као и првом идућем сазиву Парламента, поднесе пројект закона, који би овластио Општину градску, Суд и Одбор, да се побрину за довољну количину воде

са најбољих познатих извора“. Саобразно овакој одлуци, г. Бетман продужи своја стручна испитивања; а самом том задатку приђе са поставком: да тај будући извор има, али не само дати одмах Глазгоу двадесет до двадесет и пет милијуна галона добре воде на дан, него и да мора бити кадар да ту количину повећа, према, одговарајућем расту варошкога становништва. Изучавајући проблем на лицу места, г. Бетман пронађе: „да су за време кишне сезоне веома мутне воде и *Ендрика* и *Аландера* и *Докреа*, па да доста зло у том погледу стоји и *Лак Ломонд*, па и *Лак Лобнег*, док *једини* **Лак-Катрајн** остаје чист, ладан, кристално бистар, и, тако рећи апсолутно, *безбојан*“.

И пошто је на тај начин изабрао на северу један *Лак-Катрајн*, г. Бетман се окрене југу, да проучи вредност његових вода. О *Клајду* он ту вели, посматрајући га нарочито лети, а после дуже једне перiode *кишна* времена: „Ја не памтим да сам икада видео какву текућу воду, тако *црно* обојену, као што видех наш *Клајд*, код *Хиндфордског Моста*, а његове притоцице испод те тачке. У овима последњима нарочито, вода је била тако црна као течна *кава* у шољи, а притом тако *бистра*, да ја сумњам да би ју икакво *филтровање* од онога црнила могло спасти.“

О *Горбалсовом* изворском рејону, он вели, „да би могао дати од двадесет и пет до тридесет милијуна галона дневно, али да му је неки део воде *сумњиве* вредности, као и да пределни услови тога краја нису такве природе да би могли послужити као задовољавајући извор.“ г. Бетман се према томе, па и према *свему*, враћа *Лак-Катрајну*, и са речитом убедљивошћу узвикује: „*Лак-Катрајн*, па *Лак-Катрајн!* Он једини остаје на мегдану такмачких извора; он једини и задовољава све услове, све жеље и потребе наше, јер нам он једини пружа *воду* каква нам треба.“

Г. Бетманово мишљење о води са *Лак-Катрајна* подупре снажно и наш одлични комичар *Dr. Роберт Ангус Смит*, који посведочи: да је геолошка формација дотичнога краја метаморфична стена, поглавито плочаста *тиса*, тврда и глатка, готово ни мало трошна, а при том слободна од сваких састојака који би се у води растворили. Ни за време силних *бујица*, вода у дотичних притоцица не пати од многа наноса, а при том је, скоро сасвим, слободна од неорганских материја. Само *језеро* Катрајн он сматра као „таложни резервоар, довољно велики, да се у њему може избистрити и најмутнија река. Изложеност велике по-

вршине. његове и чини га управо једним огромним филтром. Али огромна маса воде, која се у њ слива, и не потрбује никаквог бистрења. Чак и ако би залутао у њу какав процент бојадисане материје, он би се сав растворио и изгубио, као у мору, чисте и бистре воде. Понављам, и вода у оних речица — притоцица — и она је бистра; а кад пређе још и по стоји неко време у језеру, она постане и кристално бистра.“ „Ја смело тврдим“ вели још и г. Смит „да никакав град на свету неће моћи да се похвали са оваком и оволиком водом као наш Глазго са својим Лак — Катрајном.“ Али нису само неизбројне оне здравствене благодети, које добра вода носи свакоме месту, и народу тога места. Г. Смит истиче у своме извештају и огромне користи чисте и слатке воде за многу земаљску индустрију. Тако на пример, он је прорекао, да ће катрајнска вода, али не само олакшати, и у толико појачати, колико радње тога краја, него да ће им дати и боље и јевтиније резултате. „Свака ће праћа“ — рекао је поред њега још и г. Белман — „треба и трошити мање сапуна кад јој буде стојала на расположењу чиста и бистра вода.“ Кад се та вода са Катрајна и довела, онда је он приближно израчунао: да је она уштедила кућевном буџету града Глазгоа неких тридесет хиљада фуната стерлинга годишње сапуна! док је на другим кућевним артиклима — као чају и кави — привредила грађанству сав остатак суме коју је донде износила такса за воду града Глазгоа. Да се сапуна још једном вратимо, брижљиво рачунање показало је: да га је Глазго после за читаву половину мање и требао и трошио.

(Наставиће се)

РАД ОДБОРА ОПШТИНСКОГ

ВАНРЕДНИ САСТАНАК
18. Фебруара 1902 год.

Председавао председник општине београдске г. Милован Р. Маринковић. Присуствовали чланови суда: г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г. г. Мих. Бобић, Урош Благојевић, Лазар М. Матаћ, Тома Цинцар-Јанковић, М. О. Петровић, Борђе Н. Петровић, Љ. Н. Христић, Васа Николић, Р. Драговић, Стојан Пајкић, Др. Јован Данић, Вучко К. Борђевић, Др. Радвановић, Н. Спасић и М. Клидис.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

(СВРШЕТАК)

Одборник г. Раденко Драговић наводи, да је по закону о варошкој трошарини ваљало одмах, са увођењем трошаринске Управе, прописати и уређење трошаринске Управе, како би се знале дужности и права трошаринских службеника; јер да је то раније учињено, можда се не би десило оно шта се је до сада дешавало у општ. трошарини. Па кад то није раније учињено, онда се је томе морало једном приступити. Сем тога, применом досадањих правила, и тарифе за наплату трошарине, увидело се, да је досадањи начин наплате трошарине тегобан, а сем тога, да су предмети подложни плаћању трошарине неправично порезани досадањом тарифом.

Све је то ондашња трошаринска Управа представила општ. суду и одбору, и тада се је нашло за потребно да се једном приступи целокупној реорганизацији општинске трошарине, у којој је цели и образована комисија за израду елабората за преустројство општинске трошарине. То је што је имао да каже односно онога, шта је руководило општинску управу за измену досадањих правила и тарифе за наплату трошарине.

Што се тиче предлога одборника г. Цинцар-Јанковића, да би измену тарифе ваљало одло-

жити до обновљења трговачког уговора о коме је реч, он не дели мишљење г. Цинцар-Јанковића, јер се преговори око обновљења уговора могу продужити за дуже време. Стога предлаже, да се приступи претресу пројекта тарифе за наплату трошарине, којом би се имала заменити досадања тарифа.

Одборник г. Стојан Пајкић наводи, да је се раније увидело, да је трошарина по досадањој тарифи врло неједнако распоређена. Артикли који би требали да подлеже што мањој трошарини оптерећени су сувише великом трошарином, док су артикли, које би требало оптеретити већом трошарином, оптерећени сувише малом трошарином. То, и оно што је навео одборник г. Драговић диктовало је измену досадањих правила и тарифе за наплату трошарине. Слаже се са предговорником г. Драговићем, и тражи, да се приступи претресу пројекта тарифе.

Председник упоређује пројекат, тарифе са досадањом тарифом, и доказује тиме, како је пројектованом тарифом трошарина много правичније распоређена. Налази, да су разлози одборника г. Цинцар-Јанковића донекле оправдани; али, кад се узме да се преговори за обновљење трговачког уговора могу дуже време продужити, онда је неопходно потребно да се приступи ревизији садање тарифе без обзира на рок уговора.

Поједини артикли садањом тарифом и сувише су оптерећени трошарином, што не би требало да буде с обзиром на разне околности. Тако је грађевинарски материјал преоптерећен трошарином, да то омета подизање и уређење вароши, док су други артикли, који би требали да подлеже много већој трошарини оптерећени одвећ малом трошарином.

Желео би да представништво варошко води о томе рачуна, да приступи проучавању поднесеног пројекта, и доношењем нове трошаринске тарифе отклони многе незгоде, које су из старе тарифе излазиле.

Одборник г. Никола Спасић слаже се са одборником г. Цинцар-Јанковићем, и не налази за умесно мењати тарифу за тако кратко време кад ће се по закључку новог уговора иста морати опет да мења.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић, моли одборнике г. г. Драговића и Пајкића да му не замере, што ће да изјави, да разлози које су они навели нису изазвали промену правилника и тарифе. У колико је њему познато као слушаоцу ранијих одборских седница, прописивању уређења трошаринске Управе био је основ сам закон о трошарини, а сем тога то су изазвале и раније дешаване злоупотребе у Управи трошаринској. Он нема ништа противу прописивања уређења трошаринске Управе, и замене досадањих правила за наплату трошарине новим, али није никако сада за измену тарифе. Промена тарифе тражи искуство а то искуство, треба да се стече прво на основи нових правила.

Одборник г. Стојан Пајкић објашњава потребу замењивања садање тарифе и тиме, што су истом преоптерећени производи које наш сељак доноси на пијацу.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић моли одбор да не мисли да он хоће овим да га заведе, нити он сматра да остала господа својим говорима хоће да заведе. Не стоји разлог г. Пајкића, да су досадањом тарифом преоптерећени произвођачи, наши сељаци. Они нису преоптерећени, јер трошарину плаћају потрошачи у плаћању скупље цене. Сваки од нас троши дневно по динар на трошарину Остајући при ранијим наводима и разлозима, није за промену тарифе оваквом као што је ова пројектована, јер је иста израђена и сређена као статистички подаци, присто је у исту преписано оно што је у уговору изложено и по том таксирано.

Одборник г. Раденко Драговић опет је за промену тарифе, и са тога, што је у старој све спутано, и што при њој приходи варирају, што значи да она не ваља. Пита председништво шта је урађено са представком трговачког удружења по овој ствари?

Председник је изјавио, да је по тој представци образована комисија, која ју је по прибављању потребних података проучавала, али није могла доћи до повољних резултата, јер је идеја трговачког удружења неостварљива бар за сада. Налази, да би ревизији садање тарифе требало приступити. Ако је пројектована тарифа у чему погрешно израђена, може се лако исправити и дотерати.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић разлаже да је идеја трговачког удружења утопија. Она се не може никако остварити, јер нико не може допустити да они који имају своју трошарину плаћају и трошарину за општину београдску; а ако се хоће Београду као престоници да помогне за то се има других начина, којима надлежни могу прибећи.

Није за промену тарифе ни с тога, што општина за извођење својих великих радова, који су тако рећи на прагу, потребује новац — зајам — а нико јој га неће дати кад не зна сигурно њен приход од трошарине, који се не може знати према новој тарифи. Тражи да се његов предлог стави на гласање.

Одборник г. Стојан Пајкић објашњава, да ће трошарински приход према новој тарифи бити не само колики и по досадањој тарифи већ и већи. Разлика је само у томе, што је трошарина по новој тарифи правилније распоређена.

Председник општине верује у наводе г. Цинцар-Јанковића, да општина за извођење својих великих радова не сме поколебати свој кредит. Али је уверен и у то, да приход трошарински по ново пројектованој тарифи неће бити мањи од досадањег прихода, већ и већи ако се само приходи буду како треба прикупљали.

Одборник г. Раденко Драговић не налази да тарифу не би требало мењати и због зајма, као што мисли г. Цинцар-Јанковић. Ко буде хтео да зна трошарински приход ради давања зајма општини даће му се правилник, тарифа и остали подаци па нека се уверава.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић побija разлоге одборника г. Драговића. Онај који хоће да да зајам хоће да буде сигуран о томе колики је трошарински приход, а тај му податак не може дати нова тарифа, ни правилник.

Члан суда г. Драгушан Симић налази, да је истек трговачког уговора слаб разлог са кога не би требало замењивати садању трошаринску тарифу, јер се услед новог уговора неће морати мењати сва тарифа. Мењаће се само оно што буде у тарифи у опреци са уговором. Тако рећи, извршиће се према уговору у тарифи ревизија. Кад се томе дода, да се преговори око закључења новог уговора могу протегнути дуже времена, онда се нема разлога остајати до закључења новог уговора са овом и оваком тарифом, за коју сви видимо да је неподесна.

Други пак разлог одборника г. Цинцар-Јанковића, да исту тарифу не треба мењати и због зајма, такође не може опстати, кад се имају тачни статистички подаци о годишње увезеној количини свију артикала подложних плаћању трошарине, и кад се има тарифа из које се да видети колика је трошарина, као и правилник о начину наплате трошарине. Помоћу тих дата свакоме је лако срачунати годишњи трошарински приход. С тога је за то, да се приступи претресу пројекта нове тарифе.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић наводи, да је статистика несигуран податак за то, у толико пре, што се иста може за такве приходе удешавати.

Према садањој тарифи, ако би се све рупе позатварале, уверен је, да би трошарински приход достигао милијон и по динара годишње, а колики ће исти бити ако се измени тарифа, тек би имало да се види?

Одборник г. Раденко Драговић изјављује, да ће се Београд раселити, ако се трошарина по садањој тарифи и даље буде наплаћивала.

Одборник г. Михаило Бобић пита, да ли је комисија која је пројектовала нову тарифу имала на расположењу све податке о увозу трошаринских артикала у варош годишње?

Председник одговара, да је комисија имала том приликом све податке. Нова је тарифа удешена тако, да је на неким артиклима подизана, а на другим спуштана трошарина, тако, да ће приход трошарински по новој тарифи бити и већи од досадањег прихода, само што су трошарински артикли истом справедљивије порезани.

Одборник г. Михаило Бобић према овој изјави председништва, не налази да има бојазни да ће се кредит општине поколебати ако се приступи измени тарифе. С тога је за то, да се приступи претресу пројекта нове тарифе.

Одборник г. Милан О. Пешровић замера што одборницима није, поред пројекта нове тарифе, послата у верном препису и садања тарифа, како би могли чинити сравњења приликом проучавања поднетог им пројекта тарифе.

Тражи, да се одборницима, поред пројекта нове тарифе, разда и препис старе тарифе, ако се усвоји, да се приступи претресу нове тарифе, како би исти пројект могли што боље проучити.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић тражи да се уз то спреме и статистички подаци о годишњем увозу предмета трошарином оптерећених.

Одборник г. Љуба Христић, пошто се нико више не јавља за реч, тражи, да се стави на гласање предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића.

По саслушању свега тога, председник је ставио на гласање предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића овако: ко је за то да се садања трошаринска тарифа замени новом, односно ко је за то, да се приступи претресу пројекта нове тарифе, седеће; а ко је за предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића, да се садања трошаринска тарифа не мења, односно ко је за то да се не приступа претресу пројекта нове трошаринске тарифе, већ да се решење тога питања одложи до закључења новог трговачког уговора са Аустро-Угарском, устаће.

По извршеном устајању није се могло констатовати на којој је страни већина. С тога је председник ставио горње питање на решење поименичним гласањем.

По извршеном поименичном гласању, одбор је са девет противу осам, један се уздржао од гласања (гласали за приступање претресу пројекта нове тарифе чланови суда г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић и одборници г. г. Мих. Бобић, Урош Благојевић, Лазар Матић, Рад. Драговић, Стојан Пајкић, Др. Јован Данић и председник општине, а против тога а за предлог одборника г. Томе Цинцар-Јанковића одборници г. г. Тома Цинцар-Јанковић, М. О. Петровић, Ђорђе Н. Петровић, Љуба Н. Христић, Васа Николић, Вучко К. Ђорђевић, Др. Радовановић и Н. Спасић, — уздржао се од гласања одборник г. Манојло Клидић), — одбор је решио:

Да се приступи претресу у појединостима пројекта тарифе за наплату трошарине у општини града Београда, којом се има заменити досадања тарифа

Да општински суд, пре приступања томе послу разда одборницима и садању тарифу у верном препису, а сем тога и статистичке податке о количини увезених трошаринских артикала за 1901 годину.

РЕДОВНИ САСТАНАК

19. Фебруара 1902 год.

Председавао председник београдске општине г. Милован Р. Маринковић. Присуствовали чланови суда г. г. Владимир Лацковић и Драгутин Симић. Од одборника били: г. г. Живојин М. Перић, Милош Валожкић, Љуба Дојчиновић, Богоје Јовановић, Стојан Пајкић, Раденко Драговић, Васа Николић, Лазар М. Матић, Тома Цинцар-Јанковић, М. О. Петровић, Ђорђе Н. Петровић, Љуба Н. Христић, Др. М. Радовановић, Петар Новаковић, Д. Т. дић, Урош Благојевић и Коста Д. Главинић.

Деловођ, Мих. М. Марјановић.

I

Прочитан је записник одлука седнице држане осамнаестог фебруара тек. године.

Одборник г. Тома Цинцар-Јанковић, наводи, да је у прочитани записник погрешно унесено, да је он, говорећи о томе: да ли је мењање досадање трошаринске тарифе сада умесно или не, азао: „да је садања тарифа донесена на основу уговора између Србије и Аустро-Угарске“ а место тога треба да стоји: „Да је дотадања трошаринска тарифа саображена уговору између Србије и Аустро-Угарске, који је тада закључен.“ Тражи да се у прочитани записник унесе ова измена.

По саслушању тога, — одбор је примио записник одлука седнице држане осамнаестог фебруара тек. године са овом изменом одборника г. Цинцар-Јанковића.

II

Одборник г. Ђорђе Пешровић наводи да је општина прошле године уступила Др. Герасимовићу ради изласка на регулациону линију и подизања грађевине, изван простор општ. земљишта у Шумадијској улици. Да је именовани у место да подигне грађевину на томе земљишту за шта му је исто и уступљено исто заградио и запремно пут.

Тражи, да се Др. Герасимовић законим путем примора, да на томе плацу подигне грађевину или да му се исти одузме.

Председник је одговорио, да је питање односно одузимања истог земљишта ван дискусије јер је Др. Герасимовићу на исти плац издата и тапија, пошто је процењену вредност положио. Што се тиче питања о томе, да ли је исти дужан на томе земљишту одмах подизати грађевину то ће извидети и по закону поступити.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве одборника г. Петровића и председника општине.

III

Одборник г. Ђорђе Пешровић наводи, да је се до сада дешавало, да кад ко постане одборник, онда се у улици у којој има имање спроводи вода и осветљење и прави калдрма. Ту скоро одборник г. Пајкић купио је једно имање код лепог изгледа па општина је на уређење улице у којој је то имање утрошила око 20000 динара, а општински чистачи од неког времена бацају ђубре у улицу у којој је моја кућа.

Моли председништво, да забрани општ. чистачима да не избацују ђубре на то место.

Председник је одговорио да ће извидети ту ствар и наредити шта је потребно по истој.

По саслушању тога, — одбор је примио к знању ове изјаве одборника г. Петровића и председника општине.

IV

Одборник г. Милан О. Пешровић налази да је садањи регулациони план вароши онакав какав је по све неподесан. Кад би имао исти пред собом могао би то и доказати. Он је израђен онако од ока без проучавања на лицу места и без обзира на теренске прилике и на могућност извођења регулације вароши по истом. Улице су по њему пројектоване без обзира на потребу и на околности да ли се оне онуда куда су пројектоване могу извести.

Сем тога он је међан свакога часа те по вољи овога те по вољи онога и опет без обзира на потребу.

Пита председништво је ли до сада шта рађено на ревизији регулационог плана те да се он једном према потреби и могућности извођења тако утврди, да одступања од истог не може бити и да просто постане закон.

Председник је одговорио, да је се од регулационог плана морало одступати с тога, што је исти утврђен онако како је казао одборник г. Петровић. Кад се је према истом приступало регулационој појединих делова вароши увиђало се је, да је оно према регулационом плану и финансијском стању општине апсолутно немогуће. Тада се је прибегавало сретствима, да општина не плаћа оне баснословне суме које би требала накнађавати, ако би се регулација изводила онако како је планом предвиђено, јер се регулација вароши по томе плану не би могло извести ни за сто година, док су међу тим сопственици имања тражили регулације ради подизања грађевина, а то бива и данас с дана на дан. У тим случајевима радило се је тако, да је одбор општински чинио представке г. министру грађевина за измену регулације и г. министар је то одобравао. То се тако радило раније па и данас а на темељном студирању целокупног регулационог плана није ништа рађено.

Одборник г. Милан О. Пешровић из одговора г. председника види да се данас ништа не ради на ревизији регулационог плана, а да је то решавање и мењање регулационог плана час овако час онако штетно, није потребно нарочито доказивати.

С тога предлаже, да се за проучење целокупне регулације вароши ради ревизије садањег регулационог плана и његовог утврђења тако да се више не може мењати изbere једна комисија којој да се проучење тога питања стави у дужност, па кад она проучи то питање онда њен извештај да се изнесе одбору на претрес и решење.

Председник је изјавио да нема ништа противу овога предлога одборника г. Петровића.

По саслушању тога а после говора и одборника г. г. Раденка Драговића и Томе Цинцар-Јанковића о истој ствари и у истом смислу, — одбор је усвојивши овај предлог одборника г. Петровића, — решио:

Да се на дневни ред једне од идућих седница одбора стави избор комисије за проучење регулације вароши, ради ревизије досадањег регулационог плана.

V

Одборник г. Љуба Н. Христић опет мора да се врати на ревност Управника трошарине. Тешко му је што по тој ствари мора и по трећи пут да говори.

Реч је о слободном улазу кола у варош. Одбор је општински раније донео решење по коме су ослобођени плаћања колске таксе сви они сопственици имања ван трошаринског рејона а у атару општинском који имају своја кола и коње. Међу тим им Управник трошарине не издаје карте слободног улаза без уверења општинског суда о томе: да имају непокретно имање ван трошаринског рејона, у атару општинском и да имају своја кола и коње. А за та уверења плаћа се такса у 3 динара, и кад се томе дода 2 динара за сто карата слободног улаза онда то стаје 5 динара.

Тражи да председништво нареди Управнику трошарине да ова уверења не тражи и да не наплаћује оволику таксу за ове књижице карата које стају само 0.40 динарских.

Председник је одговорио да је одбор поменути својим решењем ослободио она лица која имају непокретна имања ван трошаринског

рејона у атару општинском а поред тога и своја кола и коње. Сваки онај који хоће тим решењем да се користи мора доказати предње, а то се ничим другим не може доказати до уверењем.

Управник трошарине не сме ником да верује да има ове услове док то не докаже. Према томе је његова радња саобразна решењу одбора и он само извршује то решење.

С тога му не може ништа ни наређивати у смислу тражења одборника г. Христића.

Одборник г. Богоје Јовановић изјављује да је ова такса за уверења велика.

Председник одговара, да је она законом прописана.

Одборник г. Љуба Н. Христић изјављује да није задовољан са одговором председништва.

По саслушању тога, — одбор је прешао на дневни ред.

VI

По прочитању акта одељака Управе града Београда АБр. 1746, 1670, 1659 и 1613, којима се траже уверења о владању и имовном стању извесних лица, — одбор је изјавио:

Да су му непознати: Марко Марковић, бив. осуђеник, Драга жена Марка Марковића, олд., Лука Јовановић, таљигац, Јелена жена Луке Јовановића, олд., Станко Окановић, Тихомир Дукић, зв. „Шубаран“, Драгутин Николић, шегрт и Вицијан Јанош, ковач и да је доброг владања и доброг имовног стања: Јеротије Марковић, олд. кафеџија.

VII

Председник износи одбору на решење молбу Владимира Поповића, општ. подархитекте, којом тражи шестонедељно осуство од дужности ради полагања испита.

По прочитању те молбе и мишљења грађевинског одељења по истој АБр. 1471, — одбор је решио:

Одобрава се молиоцу шесто-недељно осуство од дужности, ради наведене цели, које ће му се рачунати од дана кад га буде употребио.

VIII

По прочитању претписа господина министра финансија, АБр. 1473, којим извештава општ. суд, да се не може одобрити одлука суда и одбора општине београдске од 29. Јануара ове године АБр. 1244 донесена по предмету одређења помоћи савезној стрељачкој дружини, — одбор је примио к знању предњи претписе господина министра финансија.

IX

По прочитању молбе Најдана Петровића, олд. дрвар. трговца, АБр. 1446 којом тражи, да му се закуп општинског дрварског плаца под бр. III у бари Венецији рачуна од првог фебруара тек. године, пошто је исти тек од тога дана почео уживати; као и по прочитању извешта економног одељења по истом предмету, АБр. 1490, — одбор је решио:

Да се Најдану Петровићу, олд. дрварским трговцу, закупцу општинског дрварског плаца под бр. III у бари Венецији рачуна закуп истог плаца од првог фебруара тек. године, као дана кога је исти почео уживати.

X

Одборник г. Васа Николић наводи, да су општински дрварски плац под бр. III у бари Венеције држали под закуп Ковић и Теодосијевић, бив. дрвар. трговци. Да су исти пали под

стечај и поравнали се; да је општински заступник пристао на равнање тако: да се општини плати кирија до 1. Јануара тек. године.

Пита председништво ко ће да плати општини кирију за овај плац за месец Јануар тек. године, кад се садањем закупцу истог закуп има рачунати од првог фебруара тек. године.

Председник је одговорио, да стоји то да је општински заступник пристао на ово равнање. Да је општ. суд за издавање под закуп овога плаца држао лицитацију 31. децембра 1901 године ну да је одбор исту одбацио решењем својим од 4. Јануара тек. године, АБр. 3, и наредио, да се за издавање под закуп истог плаца држи друга лицитација, пошто је на првој добивена сувише ниска цена.

Да је то урађено и да је исти плац решењем општ. одбора од 11. Јануара тек. године, АБр. 303, уступљен садањем закупцу за време од тога дана па до првог маја 1906 године, али да га садањи закупцац није могао уживати до 1. фебруара тек. године, с тога што се је општина обвезала да га загради, а што се није могло извршити пре првог фебруара тек. године.

Одборник г. Раденко Драговић наводи, да општински заступник није морао овде пристати на равнање кад је ово општинско потраживање било од кирије, јер се таква потраживања наплаћују првенствено из ствари унесених у закупно добро.

Сем тога општина је имала права да се првенствено наплати из масе за сву кирију до рока закупа, тим пре што је имала са закупцима уговор по коме се је кирија имала плаћати тромесечно у напред.

Међу тим општински је заступник пристао на такво равнање да се општини плати кирија до првог Јануара тек. године, а није тражио и ресто кирије до рока закупа. Према чему је општина изгубила кирију за Јануар тек. године у 208, 33 динара, и за фебруар, март и април тек. године у 50 динара, јер је исти плац садањем закупцу уступљен за годишњу кирију од 2300 дин. а ранији закупци плаћали су 2500 динара годишње кирије.

Одборник г. Ђосша Главинић, наводи, да кад ствар стоји овако како ју представља одборник г. Драговић онда доиста има до некога од општинских органа кривице за ову штету.

С тога тражи, да општински суд изнађе ко је одговоран за ову штету општини нанесену на исту од одговорног лица наплати.

По саслушању тога, — одбор је решио:

Да општински суд извиди ко је од општинских органа крив за то, што је општина на напред изложени начин општењена па од тога лица ову општини нанесену штету наплати.

XI

Председник извештава одбор, да је на дневном реду решење о томе; да ли одбор одобрава у начелу, да суд општине града Београда сноси све трошкове који имају припасти члановима Грађевинског Савета за долазак у седнице ради прегледа, оцене и давања мишљења по пројекту за канализацију Београда, који су израдили Ш. Везен и син, као и награде референтима по истом пројекту по нарочитој оцени Савета и одобрењу г. министра грађевина, пошто је буџетска партија буџета министарства грађевина за награде члановима и референтима Грађевинског Савета за ову годину сувише скучена.

Прочитан је претпис Управе града Београда, ГБр. 381, којим спроводи суду решење г. министра грађевина од 29. Јануара 1902, Бр. 175, којим је на основи чл. 45, зак. о подизању јавних грађевина одлучио да ове трошкове сноси суд

општине града Београда, и тражи, да општ. суд за сада издејствује начелно одобрење одборско за овај издатак, чија ће се тачна сума јавити суду накнадно.

Даље је прочитан поменути законски пропис.

Одборници г. г. Димитрије Тадић и Љуба Н. Христић не налазе никако, да је општина по основу поменутог зак. прописа дужна да сноси ове трошкове. Министарство има да води надзор али оно нема права, да од општине тражи да она накнађава трошкове — награде — онима, чија мишљења министарству требају приликом вршења овога надзора. Министарство нема права да тражи од општине да она ове трошкове накнађава тим пре што оно у своме буџету на то има позицију расхода.

Одборник г. Др. Милан Радовановић наводи да општина ове трошкове треба да сноси, — и ако по поменутом законском пропису није то дужна чинити, са следећих разлога:

Поменути пројекат мора бити прегледан и цењен од Грађевинског Савета. Грађевински Савет у тој цели мора држати више седница него што их је до сада преко године држао а чланови истог по закону имају права на дневнице кад у седнице истог долазе.

Предвиђени кредит министарства грађевина на дневнице члановима и референтима Грађевинског Савета био би у редовним приликама довољан, али како је пред Грађевински Савет изнет на преглед, оцену и мишљење овај пројекат зашта ће Савет имати да држи већи број седница него што их је до сада држао — једном у недељи дана — то и кредит предвиђен на дневнице његових чланова и референата не може бити довољан, тим пре што за преглед и оцену овога пројекта морају долазити у седнице сви чланови Грађевинског Савета.

Кад је кредит министарства на ову цел, као што и сам г. министар наводи скучен, онда општина треба у свом сопственом интересу да притекне министарству у помоћ око сношења ових трошкова, како би се решењу питања о канализацију Београда што скорије приступило.

С тога је, да се усвоји у начелу, да општина сноси поменуте трошкове.

Одборник г. Љуба Н. Христић не дели мишљење предговорника.

Кад министарство има права да води овај надзор и дужност да сноси трошкове око тога а одобрени му кредит на то не стиже, онда оно нека тражи накнадни кредит од народног представништва, а нека не скида те трошкове са државе и без ослонаца у закону баца их на општину. То је једно, а друго је овде питање у томе што се овде не каже, колико ће ти трошкови изнети а пристајати на сношење неодређених трошкова по све је неумесно.

Председник општине не слаже се са предговорником и налази да су његови разлози не оправдани.

Налази да би по све неумесно било остављати питање о канализацију Београда не решено само за то што министарство грађевина нема буџетске могућности да плати дневнице члановима и референтима Грађевинског Савета за преглед, оцену и давање мишљења по пројекту за канализацију Београда. Београд сваким даном све веће штете даве због немања канализације. С тога је мишљења да о томе не треба даље дебатovati већ у начелу пристати на напред поменуто решење г. министра грађевина.

Одборник г. Стојан Пајкић је за то да одбор пристане на поменуто решење г. министра грађевина кад је г. министар упутио предмет Грађевинском Савету.

(Свршите се)

НАУЧНО-КЊИЖЕВНИ ДЕО

„ИЛИРСКО ТРОПОЉЕ“

(БАЛКАНСКО ПОЛОСТРВО)

— од ЈОВАНА ДРАГАШЕВИЋА —

(2)

(НАСТАВАК)

* * *

„Србија је на средини севернога фронта балканскога полуострва. Но не само што је на средини, него што је и на ударцу светске струје из Јевропе у Азију, њен је положај најзначајнији од свију суседних јој покрајина, на све четири стране света.“*) Находећи се у наставку оне важне бразде, средњег Дунава, она је и на стицају најважнијих комуникација између средње и југоисточне Јевропе, и скупља их све ка централном полуострву, где се стичу и све планинске баријере овога земљишта.“

Овим крупним, као год и језгровитим, потезом, почиње војно-географски писац „Илирског тропоља“ своју реч о данашњој Србији. Па, као да, и хитајући да нам тај огромни светски значај малене нам отаџбине што тврђим фактима покаже, он одмах прелази и на ређање тих и таквих факата, односно, и на што тачнији — историјом и географијом осветљени — опис саставних јој делова. Ти су делови, у главном, и по северну им реду, — *Мачва, Морава и Кључ* — који у главном, сачињавају „и троја врата Србије према северу“, — али се компетентни писац првенствено и непосредно зауставља на *Морави* и њеној долини. Он њој придаје, али не само посебице, велику и капиталну вредност, него јој у главну заслугу уписује и сам горе истакнути светски значај Србије. „*Морава* је“ — вели — „та која поглавице даје Србији њену важност и њен огромни значај.“ Јер — „погледајте на карту“.

„Дунав, ова најважнија јевропска артерија, окренув од Пожуна к Југу, у истом правцу води и струју сваковрсних односа суседних му земаља. Али код Београда он навија на исток, да се наскоро урије у ону величанствену сутјеску, чувено дунавско ждрело, које као зид затвара и омеђава попришта подунавским народима. Долина, пак, *Мораве*, која је у правцу тога средњег Дунава, може се сматрати као наставак не само долини његовој, него и као наставак *Тиси*, тој другој важној и големој воденој бразди у пространој угарској низији.“

„Ово би већ довољно било, да *Морави* осигура њену премоћну важност међ осталим долинама суседних покрајина; ал *Морава* има још нешто, што јој овечава надмашни значај на овом подострову.“ „Као год што је она у правцу са севера на југ наставак Дунаву и *Тиси*, тако исто, а у истом правцу, има и она наставак даље у долини *Вардара* и *Марице*, које својим доњим крајевима упиру у *Бело Море* и у *Дарданеле*, тако, да од *Цариграда* или *Солуна*, па све до *Беча* или *Пољске* имате једну, скоро непрекидну бразду, као центрипеталну осу, око које гравитирају сви односи овог најважнијег моста измеђ Јевропе и Азије — и друштвени и политички, и економни и војни.“

„Ал' пођимо мало уз Дунав. Долина његова има правац од југа на север, све до *Вишеграда*. Одавде скреће она на запад; ал недалеко од те дунавске залактице, ми наилазимо на једну врло важну реку, која се зове опет *Морава*. Њена долина налази се у правцу средњег Дунава исто онако, као и долина наше *Мораве*. И та се, дакле, долина може сматрати, у правцу

меридијанском, као наставак долине дунавске. Ова *чешка Морава* везује средњи Дунав за *Лабу* и *Одру* исто онако, као *српска Морава* што га везује за *Вардар* и *Марицу*. Узмемо ли, дакле, у обзир најдоње крајеве ових долина, онда видимо, да ове две *Мораве* нису ништа друго, него два немишљива моста између *Блатног* и *Белог Мора*, моста, који средњи Дунав везују за та два дијаметрална мора, доводећи *Хамбург* у *Солун* и *Скандинавију* у *Леванту*“.

„Кроз ова *чешка врата* — *Моравом* — надираше некада незнани народи са севера, и *Римљани* им се опираше неко време из *Карнунтума* — наспрам ушћа *Мораве* — и *Виндобоне* — *Беча*. Но наша је *Морава* и *Тиси* наставак. Као *чешка Морава* према средњем Дунаву, тако исто стоји река *Хернад* према *Тиси*. Долина његова, кад се гледа у правцу средње *Тисе*, управ је наставак њен к северу, а изворни *Хернад* везује се лаким прелазом са *Вислом* и *Дњестром*. Према овоме, не само северна *Немачка*, него и *Пољска* и равница *Сарматска* долази у одношаје са средњим Дунавом и нашим покрајинама, и кроз ова врата наилазише и *Монголи* и *Пољаци*, а туда су дошли и *Маџари*.“ —

„Овоме, овако важном положају *чешке Мораве* на северу средњег Дунава, потпуно одговора још важнији положај *српске Мораве* на југу истога Дунава.“

„Бело море, са својом пребогатом обалом од *Атине* на *Крит*, *Родос* и *Смирну* — а које је и неминовни посредник измеђ ових обала и приморја *палестинског* и *мисирског* — улази најдубље у наше полострво својим заливом *солунским*; те је ту и наравно морао подићи се и значајни и големи трг за све приморске и прекоморске производе. А зар на ономе природном мосту јевропско-азијском, на *цесору* старовремског *Понша*, који испира чаровне долове митоске *Колхиде*, — зар се на устнама од две најкултурније континенте и могао не подићи величанствени емпоријон за обостране потребе, и за обострану раскоп? *Византија*, дакле, морала је постати и бити највећи трг измеђ запада и истока. Али и од вајкада морала се осећати потреба, да се средњи Дунав, као резервоар и средње и западне и северне Јевропе, доведе у свезу с том тако важном обалом *Белога* и *Мраморскога* мора, да се трговна струја целог Запада спроведе и пропусти на тргове богатог и блиставог Истока.“

„Дунав што није могао да учини.“

„Пошто, код Београда, окрене на исток, Дунав се на скоро сакрије у покрене *Карпате*, без педља долине, на обалама имајући припрте неуспушне литице планинске, а стешњено корито посуто раздробљеном стеном и сурваним камом, преко кога јури побурена вода вртлогом и бесом. Саобраћај, дакле, Дунавом, овим несавладним ждрелом скоро је са свим прекинут, и још у најстарија времена морао је потражити он лакши и сигурнијег пута.“

„*Моравска долина*, налазећи се у истом правцу средњег Дунава, у смислу саобраћаја измеђ Јевропе и *Белога Мора*, наравно се сматрала као наставак те меридијанске бразде, и примив сав саобраћај у себе, једним својим краком, — *Нисавом* — преко горње *Искре* (*Средац*) спровела га у *Марицу* питоме *Тракије*; а другим — јужном *Моравом* — у македонске реке *Стирму* и *Вардар*.“

„На овај начин *српска Морава* везује Дунав и за *Бело море*, и за *Пропонтиду*, и за *Византију* и за *Леванту*!“

„Тај, дакле, удес што *Морава* конвергентно себи прибира и привлачи све важније и најважније комуникације и из земаља што су јој на југу — дакле и из покрајина *Белога Мора* — тај и срећни и ретки удес даје јој онакав кул-

турни и војни, дакле, *светско-историјски значај* какав има мало још која, а можда више ни која река на нашој континенти.“

Најзад, по што је изложио и специјално-топографски склоп и општи војно-историјски удес ове најважније долине српске, и балканске, компетентни се писац зауставља на *моравским вратима* севернога фронта наше домовине, и, под заглављем које носи име „*општи поглед*“, изриче овај суд о значају истих:

„Од свију врата на свеколикоме северном фронту нашега полострова, најважнија је *Морава*! Ко ме и не би у очи пала ова величанствена бразда, која везује два срца једно за друго: срце Јевропе и срце Истока? Ко још не зна, или није чуо, да су овуда пролазиле силне војске још од памтивека — са севера амо: да побобљу благослов првога југа, и да на благој топлини југовнога сунца огреју стегла срца северне студени; или да у свежој бистрини очарнога веба осуше и провену на збркана чела нападу мемлу низина; — с југа, пак, на север: да од мириснога врта и питомог воћњака свога одбију грабежна јата пожељног севера, или да разноврсност огњишта раскошнога разблаже монотонијом пустарекога песка? Сваки камен који омива брза *Морава*, знаде да вам прича о витезовима и јунацима, о борницима и робовима о оклопима и топовима; сваки поток који хитро стасави на мутне, често кржаве, таласе брујне *Мораве* — сваки је он непрекидна приповетка најбурније историје, која је у вечитој мени удиљ шарала ову земљу најразнијим декорацијама свакојаког, највише трагичког, позоришта! Редак је крај у свету, који је доживео и преживео тако многе промене — свакојаке — драге и опаке, па и тако брзе, да је мало која имала времена ухватити корена у новој земљи, те оставити трага од свога појава и живота!!

„*Морава* је била ходник, кроз који се ишло у дворове царске, и који је водио до „златнога рога“ велебне *Византије*, и на свети гроб Христа Спаситеља! Но не само ходник. *Морава* је била и *вештибил* тој источној палати, и *портал* храму *Јерусалимском*!... Где се *Морава* губи, ту престаје и планина и подгорина. Од корита дунавскога, у које се врла и мутна *Морава* излива, отвара се к северу средњо-дунавска низија, дно некадашњег мора, песковита и баровита равница измеђ окомака и крајњих изданака *Карпата* и *Алпа*, но која је Дунавом и *Тисом* на три велика дела подељена.“

Али време је да из ове красне књиге извадимо и прикажемо *листа*, који нас и као *Београђане*, а не само као Србе и Србијанце, мора живо интересовати. То је богати *приручник* — и човека од науке, а не само родољуба, — граду, под чијим историјским бедемима, крвљу откупљеним, полаже данас *културни испит* наше племе, наше поколење, те који је, без ласкања додајемо, и најлепши могући дар учевнога писца *престоници* своје отаџбине!

(Свршиће се)

ОБЗНАНА

Ради одржавања чистоће у вароши Управа града Београда под 7 марта тек. године №. 6611 издала је својим одељцима следећу наредбу:

„Поред општинских чистача, велики број приватних лица баве се са изнашањем ђубрета и сметлишта из дворишта варошких зграда.“

„Ови приватни ђубретари бацају ђубре гди намаше, просипају га и по улицама, по празним плацевима, по рупачама, и готово цела околина Београда опкољена

*) Курсив је наш.

је самим ђубретом од савског моста па до Карабурме.

„Одређено је место за избацавање ђубрета *једино Карабурма и то у воду у Дунав*, а никако на другом месту. Изузетак од тога може да буде само за прашину, коју ноћу са улица сачишћавају општински чистачи и бацају по одобрењу санитета у Ташмајдан.

„У интересу здравља и угледа престонице, Управа наређује:

„1.) Да се сва приватна лица, која се баве изнашањем ђубрета, одмах упуте Управи, да им се изда одобрење за ту радњу и да им се да број њихових кола; тај број сваки ће дати израдити на блеху у величини 10 сант. и ставити по зади кола, јасно исписан, да се и на даљини може запазити.

„2.) Да се одмах сва ђубришта са плацева по рупама, око ограда и т. д. очисте и избаце на одређеном месту. Квартови: савамалски, врачарски, палилулски, дорћолски и комесар топчидерске полиције, могу наредити да се ђубришта у околини градској и спале под њиховим надзором, ако не би било никакве опасности да се шта упали и пожар догоди.

3.) Да се најозбиљније пази, да ни приватни ни општински ђубретари не бацају ђубре нигде на другом месту но на Карабурми.

4.) Да се пази, да су кола приватних ђубрегара тако удешена и затворена, да се апсолутно не сме ништа уз пут расипати.

5.) Нарочиту пажњу треба обратити на све фабрике, баштованцинице, циглане, и у опште све радионице, које се налазе у градској околини. Фабрику шподујама и туткала и прерађивања коже треба често обилазити и контролисати, да се највећа чистота одржава. Тако исто треба јаку контролу водити над концесионарима за изношење изметака и стрводерина, да нечистоћу и стрвине бацају у воду код Карабурме. Па и речне обале треба обилазити и контролисати да се покрај истих ђубре не оставља.

6.) Да се нареди свима позорницима да добро пазе на све ђубретаре и где год опазе да је који просуо ђубре где на другом месту, или да га расипа, било да му кола неваљају или да их је прецунио, да га одмах спроведе кварту, који ће узимати на одговор и кажњавати по тач. 8. § 329 крив. закона. Даље, да пазе на све јавне просторе, плацеве, околину варошку и сва места побројана у тач. 5-ој, па где год опазе ђубре и нечистоћу да одмах достављају старешини кварта, те да се иста уклања и кривац, ако се зна, казни.

„Квартови ће контролисати позорнике и на чијој се линији нађе избачено ђубре, а он није ђубретара привео или доставио кварту, да се одмах саопштава Управи, те да се тај позорник казни за невршење своје службе. Старешина кварта чешће ће обилазити свој квартал, а квартави: Савамалски, Врачарски, Палилулски, Дорћолски и комесар топчидерске полиције и градску околину, цео свој рејон, да се и сами лично увере како се одржава чистоћа и како позорници врше своју дужност.

„О чистоти и по кварту и у околини и сам ће подписати управник нарочиту пажњу водити.“

Суд општине београдске овим упознаје београдско грађанство са овом наредбом Управе ради знања и управљања.

Од суда општине београдске 15 марта 1902 године, АБр. 2409, у Београду.

Грађанству Београдском

На основу закона о заштити од сточних зараза у опште и о мерама за угушавање тих зараза, као и расписа господина министра унутрашњих дела СМЗ 6444 од 1899 године, Управа града Београда издала је следећу

НАРЕДБУ:

„1. Сваки грађанин који жели држати пса, мора га пријавити суду општинском и узети марку.

„2. Сваки пас мора имати корпу на њушци. Пси се не смеју пуштати на улицу но се морају на ланцу или узици водити

„3. У кафане и друге јавне локале, паркове и на тргове (пијаце) пси се не смеју водити.

„4. Ако који грађанин примети да му је пас болестан, мора га одмах пријавити своме кварту, који ће наредити лекарско посматрање пса.

„5. Сви пси који нису пријављени суду општинском, немају марку општинску, нити имају корпу на њушци, похватаће се и поубијати, а сопственици ће по §. 42. закона о сточној зарази казнити са 300 динара или 2 месеца затвора. Истом казном казниће се сваки онај грађанин, чији пас уједе које друго лице.“

Суд општине београдске на основу наређења Управе града од 6. ов. м. ЛМЗ 436 обзнањује београдском грађанству предњу наредбу Управе ради знања и управљања по истој.

Од суда општине београдске, 8 Марта 1902 АБр. 2353, Београд.

О Г Л А С

Општини београдској потребно је за оправку макадама по вароши и друмовима и то:

3335 куб. метара колубарског песка, и
5360 „ „ туданика шљунка.

За набавку овога материјала, држаће се у грађевинском одељењу општине београдске офертална лицитација 22 Марта ове год.

Оферти ће се отворити у присуству комисије и лифераната тачно у 12 часова, у подне.

После отварања оферата, ничија накнадна понуда неће се примити, нити узети у оцену.

На офертима, који ће се подносити у затвореним ковертима, мора бити залепљена таксена марка од 10 динара, према закону о таксама, и оферти без таксених марака, неће се узимати у оцену.

Сваки понуђач полаже одмах уз понуду кауцију и то:

1, За колубарски песак 1500 динара;
2, За туданик шљунак 3500 динара;

у готовом новцу или вредним папирима.

Кауција се може заменити ономе понуђачу, на којем остане лиферовање, — одговарајућом количином песка и шљунка, који комисија буде као добар примила,

и тада се понуђачу враћа положена ција.

Материјал ће се депоновати на местима, која су означена у условљима.

Услови и ближа обавештења могу се видети у канцеларији грађевин. одељења сваког радног дана од 8—12 сати пре подне.

Из канцеларије грађевин. одељења општине београдске, 13 Марта 1902. год. Г.Бр. 695.

О Б Ј А В А

Суд општине београдске продаваће путем јавне усмене лицитације **материјал од својих зграда постојећих у Тројанској улици под бр. 7, и од подрума званог „Пивни извор,“** које се морају рушити месеца Маја тек. год. услед регулације улице Страхинића Бана.

Продаја ова извршиће се на дан 3 Априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне на лицу места.

Кауција се полаже при лицитацији и то: за зграде 200, а за подрум „пивни извор“ 300 динара.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана од 8 до 12 сати пре подне.

Од суда општине београдске, 13 Марта 1902 год. АБр. 2517 и 2571, у Београду.

О Б Ј А В А

На дан 4 априла тек. год. од 3 до 6 сати после подне, држаће се у канцеларији економног одељења суда општинског, јавна усмена лицитација за издавање под закуп **права точења и продавања бозе и осталих бозацијских артикала на новој општинској кланици.**

Кауција се полаже при лицитацији у 100 динара у готовом новцу или срп. држав. хартијама од вредности.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана од 8 до 12 сати пре подне.

Од суда општине београдске, 14 марта 1902 год, АБр. 2635, у Београду.

О Г Л А С

На основу указа од 19. фебруара тек. године, решења суда општине вароши Београда од 26. фебруара тек. године, АБр. 1996, *наилаћиваће се општинска трошарина за варош Београд и на, оне предмете, који се у вароши производе, ако исти подлеже трошарини по тарифи.*

Према томе Управа београдске општинске трошарине наредила је, да се изврши попис 27. и 28. фебруара свих трошаринских предмета код произвођача у вароши и од тада наплату трошарине вршити.

Ово се објављује свима произвођачима трошаринских предмета, ради даљег управљања.

Ближа обавештења појединим произвођачима, даваће трошаринска Управа.

Од Управе београдске општинске трошарине, 28. фебруара 1902. године МЗ 656, Београд.

О Б Ј А В А

Судопштине београдске издаваће путем јавне усмене лицитације под закуп траву за кошење и попашу за време оволетње сезоне и то:

1. На дан 19 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне, траву на великом и малом Калимегдану;

2. На дан 20 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне, траву на старом гробљу;

3. На дан 21 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне, траву на новом општинском сењаку;

4. На дан 22 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне, траву код водоводних резервоара;

5. На дан 23 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне траву код кршне Ђуприје;

6. На дан 26 Марта т. г. од 3 до 6 часова после подне, траву код Батал-цамије;

Лицитације ове држаће се и то: под бр. 1, у канцеларији економног одељења суда општинског, а под бр 2, 3, 4, 5 и 6 пред официрском кафаном у Палилули.

Излицитиране цене за траву, полагају се одмах при закључку лицитације.

Ближи услови могу се видети у канцеларији економног одељења суда општинског сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од суда општине београдске, 6 Марта 1902 год. АБр. 2292, у Београду.

О Б Ј А В А

На дан 18. Марта тек. год. од 3 до 6 часова после подне, држаће се у канцеларији економног одељења суда општинског, јавна усмена лицитација за издавање под закуп два општинска киоска у парку Калимегданском, за време од 1 Априла ове 1902, па до 1 Априла 1903 год.

Ближи услови могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од суда општине београдске, 6 Марта 1902 год. АБр. 2291, у Београду.

О Г Л А С

Општини београдској потребно је за оправку друмова 3000 куб. мет. колубарског или моравског шљунка и 200 куб. мет. колубарског или моравског песка.

За набавку овога материјала држаће се у грађев. одељењу општине београдске офертална лицитација 21. марта ове год.

Оферти ће се отворити у присуству комисије и лифераната тачно у 12 часова у подне.

После отварања оферата ничија накнадна понуда неће се примити, нити узети у оцену.

На офертима, који ће се подносити у затвореним кофертима, мора бити залепљена таксена марка од 10 дин., према зак.

о таксама, и оферти без таксених марака неће се ни узети у оцену, већ ће се сматрати, као да нису ни поднети.

Сваки понуђач полаже уз понуду одмах 1800 дин. на име кауције у готовом новцу или у вредним папирима.

Кауција се може заменити ономе понуђачу, на којем остане лицитација и одговарајућом количином песка и шљунка, који комисија буде као добар примила, и тада се понуђачу враћа положена кауција.

Материјал ће се депоновати на местима која су означена у условима.

Услови и ближа обавештења могу се видети у канцеларији грађ. одељења општинског сваког радног дана од 8—12 час. пре подне.

Из канцеларије грађ. одељ. општ. београдске 26. фебруара 1902 год., ГБр. 471.

О Б Ј А В А

На представку општинског суда од 12. новембра 1902 г., АБр. 9572, Управа града Београда претписом својим од 16. децембра 1901 године, АБр. 34198, одобрила је, да се хлеб може продавати у будуће и на варошким пијацама као и остале животне намирнице.

О овоме се извештава београдско грађанство зњања ради.

Од суда општине београдске, 12. фебруара 1902 г., АБр. 11747/901, Београд

ОПШТИНА ГРАДА БЕОГРАДА

СТАЊЕ НА ДАН 31. ЈАНУАРА 1902 ГОД.

СТР.	РАЧУН	ОБРТ У ЈАНУАРУ		ОБРТ СА СТАЊЕМ ОД ПРОШЛЕ ГОДИНЕ		СТАЊЕ 31. ЈАНУАРА	
155	Благајне	92844	22 83994	168136	05 83994	84141	59
75	Привремени издатака			54926	39	54926	39
37	Вредећи артија			70600	—	70600	—
21	Цркве дорђолске			57837	21	57837	21
28	Канализације			75200	38	75200	38
39	Кеја			88961	61	88961	61
40	Водовода			2855052	82	2855052	82
38	Покретности			78771	64	78771	64
38	Непокретности			6413862	—	6413862	—
44	Управе фондова за фондове			48880	40	48880	40
34	Остава код Нар. Банке	1530000	1510000	3040000	—	1530000	—
119	Дужника калдрме		547 41	70156	20	69608	79
158	Дужника разни		238 —	191457	12	238 —	191219 12
27	Фондова „					239316	95
47	Фонда гробљанског					229345	66
46	Кауција					1117	—
71	Пријема	1510000	1530000	1510000	—	1530000	—
48	Текући код Упр. Фондова у злату					149124	20
49	Текући код Народне Банке у сребру					1538599	80
156	„ Кланичног друштва					976	25
104	Повериоца					77724	81
118	Главнице	785	41	785	41	7845960	02
159	Буџета Прихода општинског		53750 52		53750 52		53750 52
160	„ Расхода „	72861	07	72861	07	72861	07
147	„ Регулације		93 70		93 70		93 70
161	„ Трошарине	10172	24	39000	—	28827	76
162	„ Гробљанског	961	15	961	15	916	15
		3217624	09	3217624	09	14809597	94
				14809597	94	11693860	42
						11693890	42

28. Фебруара 1902 год., Београд.

Главни Књиговођа,
Миљига Јовановић с. р.

Главни Благајник,
Сп. К. Шуменковић с. р.

Председник општине,
Милов. Р. Маринковић с. р.

ГЛАВНА УПРАВА ОПШТИНСКЕ ТРОШАРИНЕ

ИЗВОД

СТАТИСТИКЕ ЗА МЕСЕЦ ЈАНУАР 1902 ГОД. УПОРЕДНО СА МЕСЕЦОМ ЈАНУАРОМ 1901 ГОД.

ТЕК. БРОЈ	Р О Б А	МЕРА	ЗА ГОДИНУ 1901.				ЗА ГОДИНУ 1902.				ВИШЕ		МАЊЕ			
			ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ТЕЖИНА	ТАКСА од %		СКУПА ПРИХОД		ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
			СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	СВЕГА	ДИН.	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.	ДИНАРА	ПР.
1	Воће, зелен и остало вариво	Клгр.	99484	2	—	1989	68	110785	2	—	2215	70	226	02		
2	Лук, кромпир	"	68373	1	—	683	73	74201	1	—	742	01	58	28		
3	Сено	Кола	546	50	—	273	—	675	50	—	337	50	64	50		
4	Грис и гершл	Клгр.	2000	3	—	60	—	4480	3	—	134	40	74	40		
5	Дрво за гориво	Куб. м.	2457 ⁹⁰⁰	30	—	737	37	131	30	—	39	30	—	—	698	07
6	Грађа	"	265 ³²⁸	50	—	132	66	230 ⁵	50	—	115	25	—	—	17	41
7	Грађев. материјал	"	2240	12	50	280	—	20	12	50	2	50	—	—	277	50
8	Месо свињско	Клгр.	11830	8	—	946	40	10855	8	—	868	40	—	—	78	00
9	Прасад до 15 килограма	Комад	564	1	—	564	00	725	1	—	725	00	161	00	—	—
10	Овце, јагњад, јарад	"	280	1	—	280	00	508	1	—	508	00	228	—	—	—
11	Зечеви	"	474	50	—	237	00	205	50	—	102	50	—	—	134	50
12	Живина ситна	"	25534	10	—	2553	40	22444	10	—	2244	40	—	—	309	00
13	" крупна	"	3602	20	—	720	40	3207	20	—	641	40	—	—	79	00
14	Риба свежа	Клгр.	3442	5	—	172	10	2308	5	—	115	40	—	—	56	70
15	Сардине у бурад	"	10	5	—	50	—	120	5	—	6	—	5	50	—	—
16	Месо, сланина сирова и усољена	"	22391	10	—	2239	10	5369 ⁵	10	—	536	95	—	—	1702	15
17	Месо, сланина осушена	"	9031	20	—	1806	20	5975	20	—	1195	00	—	—	611	20
18	Млеко	Литар	198612	5	—	9930	60	195334	5	—	9766	70	—	—	163	90
19	Јаја	Клгр.	7340	5	—	367	00	14404	5	—	740	20	373	20	—	—
20	Колача и брашненице	Клгр.	1 ⁵	4	—	06	—	150	4	—	6	00	5	94	—	—
21	Бисквит	"	122 ⁵	10	—	12	25	51	10	—	5	10	—	—	7	15
22	Све израде од шећера	"	581 ²	10	—	58	12	1420	10	—	142	—	83	88	—	—
23	Конзерве од меса и рибе	"	884 ⁵	20	—	176	90	699	20	—	139	80	—	—	37	10
24	Сардине у кутијама	"	340 ⁸	5	—	17	04	726	5	—	36	30	19	26	—	—
25	Сир стран	"	779 ⁸	20	—	155	96	297	20	—	59	40	—	—	96	56
26	Скоруп (кајмак)	"	5586	5	—	279	30	3473	5	—	173	65	—	—	105	65
27	Масло (бутер)	"	564 ⁴	10	—	56	44	635	10	—	63	50	7	06	—	—
28	Вино обично	Литар	175841	8	—	14067	28	108537	8	—	8682	96	—	—	5384	32
29	" фино и кипеће	"	98 ⁵	25	—	24	62	148	25	—	37	—	12	38	—	—
30	Ракија до 10 гради	"	200680	10	—	20068	00	78944	10	—	7894	40	—	—	12173	60
31	" до 15 "	"	4949	12	—	593	88	4202	12	—	504	24	—	—	89	64
32	" преко 15 "	"	10300	25	—	2575	00	10629	25	—	2657	25	82	25	—	—
33	Ликери	"	1640 ²	20	—	328	04	924	20	—	184	80	—	—	143	24
34	Пизо	"	153684	10	—	15368	40	145104 ⁵	10	—	14510	45	—	—	857	95
35	Есенција	Клгр.	319 ⁴	25	—	79	85	1763	25	—	440	75	360	90	—	—
36	Минерална вода	"	1129	5	—	56	45	4114	5	—	205	70	149	25	—	—
37	Угаљ	Вагон	84	6	—	522	—	62	6	—	372	00	—	—	150	00
38	Мрамор у 1/2 израђен	Клгр.	—	—	—	—	—	588	50	—	—	—	2	94	—	—
39	" углађен	"	1404	3	—	42	12	1937	3	—	58	11	15	99	—	—
40	Стакло	"	274	2	—	5	48	34498	2	—	669	96	664	48	—	—
41	Воће јужно	"	7851	5	—	392	55	9568	5	—	478	40	85	85	—	—
42	Све остало јужно воће	"	3 ⁵	15	—	—	53	—	—	—	—	—	—	—	—	53
43	Бадем, суво грожђе	"	1678	3	—	50	34	2808	3	—	84	24	33	90	—	—
44	Зачинци проси	"	3162 ⁸⁵⁰	8	—	253	03	5235	8	—	418	80	165	77	—	—
45	" бољи	"	196	50	—	98	—	180	50	—	90	—	—	—	8	—
46	" најбољи	"	4 ³⁰⁰	100	—	4	30	—	—	—	—	—	—	—	4	30
47	Кафа	"	27415	2	—	685	38	54380	2	50	1359	50	674	12	—	—
48	Сурогати од кафе (цигура)	"	151	5	50	7	55	—	—	—	—	—	—	—	7	55
49	Чоколада	"	678	10	—	67	80	109	10	—	10	90	—	—	56	90
50	Шећер	"	216411	50	—	1082	05	252259	50	—	1261	30	179	25	—	—
51	Пиринач	"	22100	1	—	221	00	29800	1	—	298	00	77	—	—	—
52	Креч — Цемент	"	35770 ²	25	—	89	43	64080	25	—	160	20	70	77	—	—
53	Зејтин	"	2810	2	—	56	20	1181	2	—	236	22	180	02	—	—
54	Маст без разлике	"	746	30	—	223	80	946	30	—	283	80	60	00	—	—
55	Свеће "	"	3998	2	—	79	96	6535	2	—	130	70	50	74	—	—
56	Сода	Сифон	3917	05	—	195	85	11809	05	—	590	45	394	60	—	—
57	Кола дрв. материјала	Ком.	40	1	—	40	—	33	1	—	33	—	—	—	7	—
58	Билете коњске	"	2700	10	—	270	—	200	10	—	20	—	—	—	250	—
59	" колске	"	21900	20	—	4380	—	20882	20	—	4176	40	—	—	203	60
	Свега . .					86658	10				67514	83	4567	25	23710	52
						67514	83								4567	25
	Мањак . .					19143	27								19143	27

КБр. 629.

Из Управе општинске трошарине

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА